

Hulp bij
zwanger
worden

Het gebruik van Decapeptyl®

Toelichting en praktische aanwijzingen

FERRING

PHARMACEUTICALS

Colofon

Ferring B.V.

Polarisavenue 130
2132 JX Hoofddorp

Postbus 184
2130 AD Hoofddorp

Telefoon: 023 - 5680 300
Fax: 023 - 5680 390

Websites: www.ferring.nl, www.decapeptyl.nl

© 2014, Ferring B.V., Hoofddorp, Nederland.

Alle rechten voorbehouden. Onderdelen van deze uitgave mogen zonder schriftelijke toestemming van Ferring niet worden gebruikt of gekopieerd voor commerciële doeleinden of gebruik door derden.

De uitgever en de auteur hebben alle mogelijke zorgvuldigheid betracht bij het samenstellen van deze publicatie. Desondanks kunnen fouten in de tekst niet geheel worden uitgesloten. De uitgever en de auteur zijn niet aansprakelijk voor eventuele type- of inhoudelijke fouten in de tekst of mogelijke schadelijke gevolgen of claims die hieruit, of uit het gebruik van deze publicatie voortvloeien.

Deze uitgave is gepubliceerd door:

Ariez B.V.

Nieuweweg 108A
1531 AH Wormer

Postbus 271
1520 AG Wormerveer

Telefoon: 075-6429420
Fax: 075-6429421

Website: www.ariez.nl

Inhoudsopgave

	Inleiding	04
1	De keuze voor Decapeptyl®	05
1.1	De werking van Decapeptyl®	05
1.2	De toepassingen van Decapeptyl® subcutaan	07
1.3	De toepassingen van Decapeptyl®-CR	08
2	Het gebruik van Decapeptyl®	10
2.1	De toediening van Decapeptyl® subcutaan	10
2.2	Bijwerkingen van Decapeptyl®	11
3	Antwoorden op veelgestelde vragen	13
4	Handige adressen en websites	14

Inleiding

Hormonen zijn stoffen in ons lichaam die een signaal kunnen overbrengen van het ene deel van het lichaam naar het andere. Hormonen regelen op die manier veel belangrijke processen in ons lichaam. Zo zijn er bijvoorbeeld hormonen die ervoor zorgen dat de schildklier goed werkt. Er zijn hormonen die de vochtbalans van ons lichaam regelen en weer andere hormonen zijn betrokken bij de voortplanting.

Door de toegenomen kennis over de werking van verschillende hormonen is het mogelijk geworden deze stoffen na te maken en als geneesmiddel te gebruiken voor de behandeling van bepaalde aandoeningen.

Decapeptyl® is een middel dat invloed heeft op de productie van lichaamseigen hormonen. Deze folder legt uit hoe dit middel in jouw situatie werkt en voor welke aandoeningen artsen dit middel kunnen voorschrijven.

1 De keuze voor Decapeptyl®

Decapeptyl® is verkrijgbaar als een oplossing voor dagelijkse injecties in de onderhuid (Decapeptyl® subcutaan) en als oplossing voor injecties in de bilspier of de onderhuid, die één keer per vier weken gegeven moeten worden. Bij deze laatste vorm wordt de werkzame stof geleidelijk afgegeven. Deze vorm heet Decapeptyl®-CR. De afkorting CR staat

voor 'controlled release', wat verlengde afgifte betekent. De reden waarom je Decapeptyl® gaat gebruiken, bepaalt welke vorm voor jou het meest geschikt is.

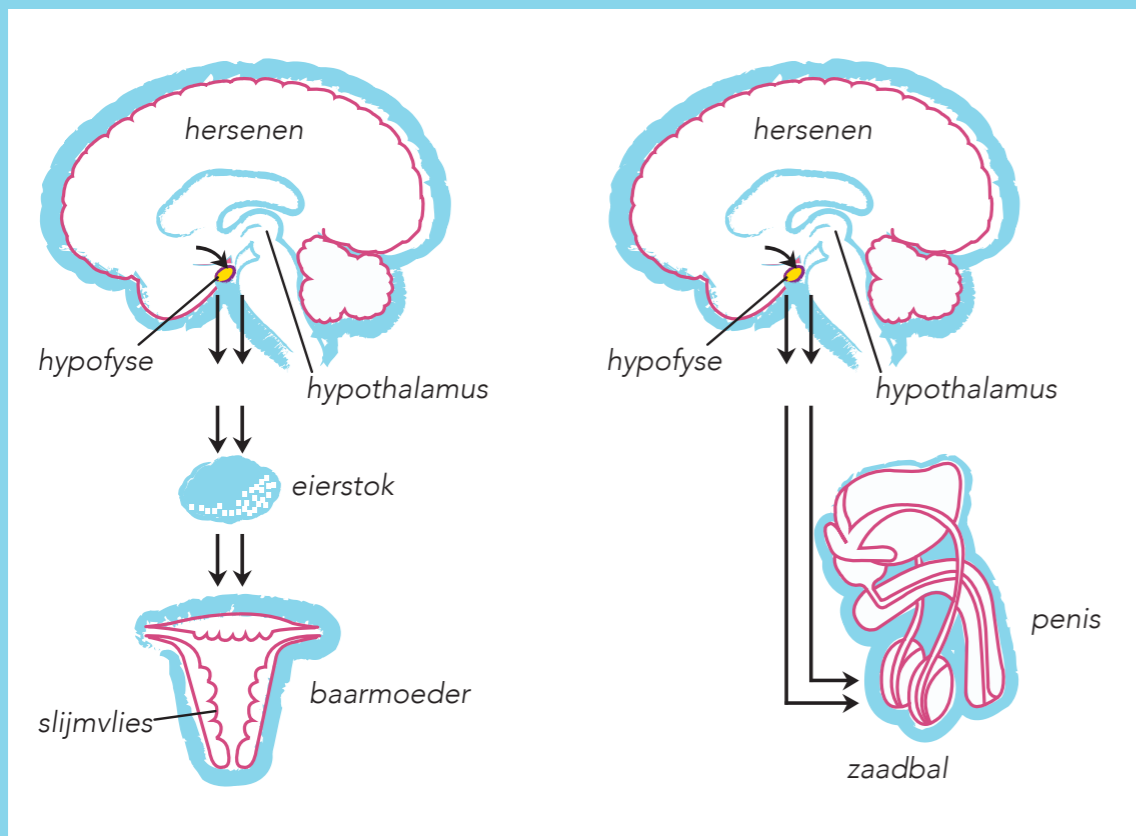
1.1

De werking van Decapeptyl®

De werkzame stof in het geneesmiddel Decapeptyl® heet triptoreline. Deze stof heeft vrijwel dezelfde werking als het lichaamseigen hormoon GnRH (of gonadoreline): het zet de hypofyse (een klier onderin de hersenen) aan tot de productie van het luteïniserend hormoon (LH) en follikelstimulerend hormoon (FSH). LH en FSH zijn verantwoordelijk voor de productie van het hormoon oestrogeen. Oestrogeen speelt een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de vrouwelijke geslachtskenmerken, het regelen van de menstruatiecyclus en bij zwangerschap.

In tegenstelling tot het natuurlijke GnRH, dat in pulsen

vrijkomt uit de hypothalamus (ook een klier in de hersenen), zorgt Decapeptyl® voor een continue prikkeling van de hypofyse. Hierdoor raakt de hypofyse 'uitgeput': na de aanvankelijke stijging van de concentraties LH en FSH, nemen deze concentraties in het bloed uiteindelijk juist af. Hierdoor komt vervolgens minder oestrogeen vrij.

Het gebruik van Decapeptyl® zorgt dus voor een verlaging van de productie van de hormonen LH en FSH en als gevolg daarvan minder oestrogeen. Door deze werking heeft Decapeptyl® een gunstig effect op verschillende aandoeningen, zoals endometriose en vleesbomen. Van de werking kan echter ook geprofiteerd worden bij kunstmatige bevruchtingsbehandelingen.

1.2

De toepassingen van Decapeptyl® subcutaan

Remming van de eisprong bij kunstmatige bevruchtingsbehandelingen

De toepassing van Decapeptyl® in de vorm van dage-

lijkse injecties onder de huid is meestal onderdeel van kunstmatige bevruchtigingstechnieken, waarbij de eierstokken met hormonen worden gestimuleerd. Voorbeelden hiervan zijn de in vitro fertilisatie (IVF) en de intracytoplasmatische sperma-injectie (ICSI)-behandeling, waarbij de bevruchting buiten het lichaam plaatsvindt na het verzamelen van zoveel mogelijk rijpe eicellen uit de eierstokken.

In een normale menstruatiecyclus rijpt meestal één eitje per keer. Bij zowel IVF als ICSI worden de eierstokken met hormonen gestimuleerd om meerdere eicellen tegelijkertijd te laten rijpen om uiteindelijk meerdere embryo's te kunnen laten ontstaan. Het belangrijkste hormoon voor de stimulatie van de eierstokken is FSH.

Normaal gesproken wordt een week na de start van de menstruatiecyclus vanuit de eierstokken een signaal naar de hersenen gegeven, waardoor een grote hoeveelheid LH aangemaakt wordt. Deze LH-piek zorgt ervoor dat een eicel vrijkomt. Dat moment heet de eisprong.

Om echter meerdere rijpe eitjes te kunnen 'oogsten' voor de IVF- of ICSI-behandeling mag geen spontane

eisprong optreden. Decapeptyl® wordt bij deze procedures toegepast om de lichaamseigen LH-productie van de vrouw te onderdrukken en zo een spontane eisprong te voorkomen.

Als de eicellen in de eiblaasjes voldoende zijn uitge rijpt, wordt de eisprong alsnog kunstmatig (met een injectie met het hormoon hCG) op gang gebracht. Voordat echter de eisprong vervolgens daadwerkelijk plaatsvindt, worden de rijpe eitjes met een punctie uit de eierstokken gehaald. Na de bevruchting van de eicellen buiten het lichaam, vindt een selectie van de beste embryo's plaats en worden één tot maximaal twee embryo's in de baarmoeder teruggeplaatst.

1.3

De toepassingen van Decapeptyl®-CR

Endometriose

Bij vrouwen ouder dan 25 jaar is endometriose één van de meest voorkomende oorzaken van onvruchtbaarheid. Het is een goedaardige woekering van het baarmoederslijmvlies, ook op plaatsen buiten

de baarmoeder. Dit hoeft overigens geen problemen te geven, de meeste vrouwen merken hier niets van. Sommige vrouwen hebben echter pijn tijdens het menstrueren of vrijen.

Soms bestaat de behandeling van endometriose alleen uit pijnbestrijding. Het is echter ook mogelijk een hormonale of chirurgische behandeling te ondergaan. Een hormonale behandeling kan bestaan uit maandelijkse injecties met Decapeptyl®-CR. Deze hormonale behandeling verlaagt de oestrogeenspiegel in het lichaam, waardoor de endometriosehaarden niet langer gestimuleerd worden te groeien, langzaam slinken en 'opdrogen'.

Een chirurgische behandeling heeft als doel zoveel mogelijk haarden, cysten en verklevingen te verwijderen en de schade te herstellen die door de aandoening is veroorzaakt. Helaas geeft geen enkele behandeling een blijvende genezing van endometriose.

Vleesbomen

Vleesbomen zijn goedaardige zwellingen in de spierwand van de baarmoeder. Deze kunnen zo klein zijn als een speldenknopje, maar ook zo groot als een

meloen. Tevens kunnen ze toenemen in grootte en aantal met het verstrijken van de jaren. Vleesbomen groeien onder invloed van oestrogeen. Na de menopauze nemen de vleesbomen, ook wel myomen genoemd, meestal af in grootte en aantal omdat de productie van oestrogeen na de menopauze vermindert. De symptomen zijn dan vaak niet, of nauwelijks meer aanwezig.

Door het remmende effect van Decapeptyl®-CR op de afgifte van oestrogeen kan dit middel voorgeschreven worden om de omvang van vleesbomen in de baarmoeder te verminderen, voordat tot een operatie wordt overgegaan.

De werkzame stof van Decapeptyl®, triptoreline, is een eiwit. Eiwitten worden in het maagdarkanaal afgebroken. Daardoor kan dit geneesmiddel niet als een pilletje via de mond worden ingenomen, maar moet Decapeptyl® onder de huid of in de bilspier worden geïnjecteerd. Na het injecteren wordt Decapeptyl® in het bloed opgenomen, om zo direct het orgaan te bereiken waar het een bepaalde werking heeft, zonder dat dit geneesmiddel afgebroken wordt in het maagdarkanaal.

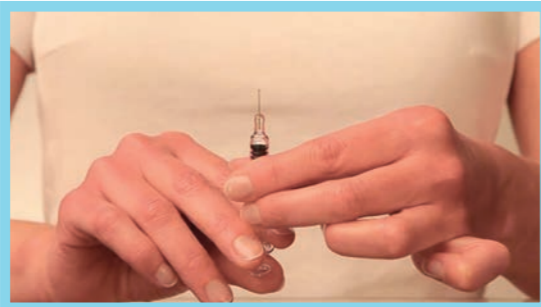
De juiste dosering of het aantal injecties, bepaalt je behandelend arts. Decapeptyl®-CR moet altijd door een verpleegkundige of arts worden geïnjecteerd. Decapeptyl® dat dagelijks onder de huid (subcutaan) wordt gespoten, kan wel door de gebruiker zelf worden toegediend. In deze folder worden alleen adviezen gegeven om de onderhuidse injecties zo goed mogelijk te laten verlopen.

2.1

De toediening van Decapeptyl® subcutaan

Algemeen

Verwijder het beschermfolie en neem het injectiespuitje uit de blisterverpakking. Houd de spuit rechtop met het grijze beschermdopje omhoog. Verwijder het grijze beschermdopje. Duw de zuiger voorzichtig een beetje in totdat de grootste luchtbel is verdwenen.

Decapeptyl dient éénmaaldaags middels een subcutane injectie in de onderbuik te worden toegediend.

2.2

Bijwerkingen van Decapeptyl®

De mogelijke bijwerkingen van Decapeptyl® worden vermeld in de bijsluiter. We raden je aan deze bijsluiter helemaal door te lezen. Zeker als je deze bijwerkingen als ernstig ervaart, is het goed om je behandelende arts of je apotheker te raadplegen. Bijwerkingen die niet in de bijsluiter worden gemeld, dien je altijd direct aan je behandelende arts te melden. Hieronder volgt een samenvatting van de bijsluiter.

Na toedienen van Decapeptyl® kan de injectieplaats pijnlijk zijn. Opvliegers komen vaak voor. Het gebruik van Decapeptyl® kan samenhangen met een depressieve stemming en irritaties, misselijkheid, spier- of gewrichtspijn, vermoeidheid of slaapproblemen. Ook kunnen de injecties jeuk, huiduitslag of koorts veroorzaken. Dit kan wijzen op overgevoeligheid voor Decapeptyl®.

Als de behandeling met Decapeptyl® enige maanden duurt, kan dit leiden tot minder sterke botten. Na staken van de therapie blijken de botten zich geduren-

Trek met duim en wijsvinger een geschikte huidplooi omhoog. Steek het naaldje helemaal in de huidplooi en druk de spuit langzaam leeg.

de enkele maanden echter weer deels te herstellen. De arts kan ook besluiten om je aanvullende medicatie te geven om de effecten op de botten tegen te gaan. Bij IVF en ICSI behandelingen speelt het effect op de botten nauwelijks een rol omdat de behandeling met Decapeptyl® gewoonlijk na twee tot drie weken gestopt wordt.

De belangrijkste of meest voorkomende bijwerkingen van Decapeptyl® zijn:

- zweten;
- droogheid van de vagina en/of pijn bij geslachts-gemeenschap;
- doorbraakbloedingen;
- verminderde seksuele gevoelens;
- stemmingswisselingen.

3 Antwoorden op veelgestelde vragen

Mag ik borstvoeding geven als ik Decapeptyl® gebruik?

Nee, Decapeptyl® mag niet gebruikt worden tijdens het geven van borstvoeding, omdat er onvoldoende gegevens zijn om mogelijke effecten van Decapeptyl® in de moedermelk te beoordelen.

Hoe lang moet ik Decapeptyl® gebruiken?

Voor het gebruik van Decapeptyl® voorafgaand aan, of tijdens kunstmatige, met hormonen gestimuleerde voortplantingstechnieken geldt dat de behandeling in het algemeen wordt voortgezet tot op de dag waarop de eicellen voldoende gegroeid zijn en met een injectie met een hCG-bevattend middel de definitieve eicelrijping wordt bewerkstelligd. Neem bij onduidelijkheden contact op met je arts of apotheker.

Wat moet ik doen als ik vergeten ben Decapeptyl® te injecteren?

Neem geen dubbele dosis om een overgeslagen dosis in te halen. Wanneer je bent vergeten Decapeptyl®

te gebruiken, neem dan contact op met je arts of apotheker.

Wat kan ik doen om pijn op de plaats van injecteren te voorkomen?

Wissel de injectieplaats steeds af. De injecties kunnen in de bovenarmen, bovenbenen of in de huid rondom de navel worden gegeven.

Hoe moet ik Decapeptyl® bewaren?

Bewaar Decapeptyl® in de koelkast (2°C tot 8°C) in de originele verpakking. Decapeptyl® mag niet worden ingevroren. Decapeptyl® 0,5 mg/ml kan tot 1 week buiten de koelkast bewaard worden, mits de temperatuur niet boven 25°C is. Decapeptyl®-CR 3,75 mg kan niet buiten de koelkast bewaard worden. Houd Decapeptyl® net als andere geneesmiddelen buiten het bereik en zicht van kinderen.

Zie voor overige informatie over Decapeptyl® de bijsluiter of raadpleeg je arts of apotheker.

4 Handige adressen en websites

Vruchtbaarheid

www.decapeptyl.nl

Hier tref je de bijsluiter van Decapeptyl® aan en deze brochure als pdf. Via deze site kun je ook een video bekijken met instructies over het injecteren van de Decapeptyl® oplossing.

www.hulpbijzwanterworden.nl

Website met specifieke informatie over hulp bij zwanger worden.

www.fertiliteit.info

Algemene website over (on)vruchtbaarheid

www.freya.nl

De website van de patiëntenvereniging voor mensen met vruchtbaarheidsproblematiek.

Freya

Postbus 476

6600 AL Wijchen

Tel.: 024 645 10 88

Fax: 024 645 46 05

E-mailadres: secretariaat@freya.nl

www.fiom.nl

Website van de Stichting Ambulante Fiom, voor onder andere hulp, informatie en advies over ongewenste kinderloosheid.

www.gynaecologie.nl

Website met patiënteninformatie over gynaecologie en diverse links naar aanverwante websites.

www.ivf-site.nl

Persoonlijke pagina van een paar met vruchtbaarheidsproblemen.

www.nvog.nl

De website van de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie.

www.vruchtbaarheid.startpagina.nl

Startpagina over vruchtbaarheid.

Endometriose

www.endometriose.nl

Website van de stichting voor endometriosepatiënten.

[Endometriose Stichting](http://www.endometriosestichting.nl)

Antwoordnummer 1789

2000 VC HAARLEM

Tel.: 0900 0400 481

Fax: 046 458 60 28

Emailadres: info@endometriose.nl

Vleesbomen

www.vleesboom.nl

Website van het St. Elisabeth ziekenhuis in Tilburg over de behandelmogelijkheden bij vleesbomen.

FERRING
PHARMACEUTICALS

